

มคอ. ๓ รายละเอียดของรายวิชา
วิชา พระพุทธศาสนากับสิทธิมนุษยชน
(Buddhism and Human Rights)

ชื่อสถาบันอุดมศึกษา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น
วิทยาเขต/คณะ/ภาควิชา	วิทยาเขตขอนแก่น คณะพุทธศาสตร์ พระพุทธศาสนา

หมวดที่ ๑ ข้อมูลโดยทั่วไป

๑. รหัสและชื่อรายวิชา	๑๐๑ ๔๓๐ พระพุทธศาสนากับสิทธิมนุษยชน (Buddhism and Human Rights)
๒. จำนวนหน่วยกิต	๒ หน่วยกิต ๒(๒-๐-๔)
๓. หลักสูตรและประเภทของรายวิชา	พุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา
๔. อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชาและอาจารย์ผู้สอน	อาจารย์ ดร.อินตอง ชัยประโคม อาจารย์ประจำวิชา
๕. ภาคการศึกษา / ชั้นปีที่เรียน	ภาคการศึกษาที่ ๒ / ๒๕๖๔ ชั้นปีที่ ๓ (ภาคปกติ)
๖. รายวิชาที่ต้องเรียนมาก่อน (Pre-requisite) (ถ้ามี)	ไม่มี
๗. รายวิชาที่ต้องเรียนพร้อมกัน (Co-requisites) (ถ้ามี)	ไม่มี
๘. สถานที่เรียน	หลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น
๙. วันที่จัดทำหรือปรับปรุงรายละเอียดของรายวิชาครั้งล่าสุด	๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๔

หมวดที่ ๒ จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์

<p>๑. จุดมุ่งหมายของรายวิชา</p> <p>เพื่อให้นิสิตมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสิทธิมนุษยชนในระดับสากลและหลักการทางพระพุทธศาสนา ที่เกี่ยวข้องกับหลักสิทธิมนุษยชน สามารถนำหลักสิทธิมนุษยชน มาเป็นแนวทางในการส่งเสริม พัฒนาตนเองและสังคม ทั้งนี้เพื่อให้เกิดการยอมรับความแตกต่างหลากหลายทางสิทธิมนุษยชนและการเคารพศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์</p>
<p>วัตถุประสงค์</p> <p>หลังเรียนจบรายวิชานี้แล้ว</p> <p>๑) นิสิตมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสิทธิมนุษยชนในระดับสากลและของประเทศต่างๆ</p> <p>๒) นิสิตสามารถศึกษาค้นคว้าและวิเคราะห์หลักสิทธิมนุษยชนจากคำสอนทางพระพุทธศาสนา</p> <p>๓) นิสิตมีจิตสำนึกในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ไม่ประพฤติดละเมิดสิทธิของผู้อื่น พร้อมทั้งมีจิตเมตตาช่วยเหลือ ปกป้องคุ้มครองสิทธิต่างๆ ทั้งของตนเองและผู้อื่น</p> <p>๒. วัตถุประสงค์ในการพัฒนา/ปรับปรุงรายวิชา</p> <p>๑) เพื่อพัฒนาการศึกษา การค้นคว้าเกี่ยวกับแนวคิด หลักการว่าด้วยเรื่องสิทธิมนุษยชน และหลักการทางพระพุทธศาสนาที่เกี่ยวข้องกับหลักสิทธิมนุษยชน</p> <p>๒) เพื่อพัฒนาและส่งเสริมการประยุกต์ใช้หลักสิทธิมนุษยชนในสังคมตามหลักการทางพระพุทธศาสนา</p> <p>๓) เพื่อพัฒนาระบบการเรียนการสอนผ่านเครือข่ายคอมพิวเตอร์ E-Learning ในการติดตามข่าวด้านสิทธิมนุษยชนในระดับสากลและในประเทศไทย</p>

หมวดที่ ๓ ลักษณะและการดำเนินการ

<p>๑. คำอธิบายรายวิชา</p> <p>ศึกษาหลักสิทธิมนุษยชนตามหลักคำสอนทางพระพุทธศาสนา โดยเปรียบเทียบกับปณิญาสาภว่าด้วยสิทธิมนุษยชน รัฐธรรมนูญของไทยและพระราชบัญญัติของไทยว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ตลอดจนหลักสิทธิมนุษยชนของนานาชาติอารยประเทศ</p>			
<p>๒. จำนวนชั่วโมงที่ใช้ต่อภาคการศึกษา</p>			
บรรยาย	สอนเสริม	การฝึกปฏิบัติ/งานภาคสนาม/การฝึกงาน	การศึกษาด้วยตนเอง
บรรยาย ๓๐ ชั่วโมงต่อภาคการศึกษา	สอนเสริมตามความต้องการของนิสิตเฉพาะราย	ไม่มี	การศึกษาด้วยตนเอง ๒ ชั่วโมงต่อสัปดาห์

๓. จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ที่อาจารย์ให้คำปรึกษาและแนะนำทางวิชาการแก่นักศึกษาเป็นรายบุคคล

- อาจารย์ประจำรายวิชา แจกการให้คำปรึกษาผ่านทางโทรศัพท์ และทางเว็บไซต์ของคณะพุทธศาสตร์ และหลักสูตร และในระหว่างห้องเรียน
- อาจารย์จัดเวลาให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคล หรือ รายกลุ่มตามความต้องการ ๑ ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ณ ที่ห้องอาจารย์หรือสถานที่ตามนัดหมาย ให้กับนิสิตเฉพาะรายบุคคลที่ต้องการคำปรึกษา

หมวดที่ ๔ การพัฒนาการเรียนรู้ของนักศึกษา

๑. คุณธรรม จริยธรรม

๑.๑ คุณธรรม จริยธรรมที่ต้องพัฒนา

พัฒนานิสิตให้มีคุณธรรม จริยธรรมในการปฏิบัติตนตามหลักสิทธิมนุษยชนและหลักการทางพระพุทธศาสนาที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดความเคารพต่อตนเองและผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม โดยมีคุณธรรม จริยธรรม ตามคุณสมบัติในรายวิชา ดังนี้

- ๑) ตระหนักในคุณค่าและคุณธรรม จริยธรรม และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์
- ๒) เคารพสิทธิของตนเองและผู้อื่น รวมทั้งมีวินัยและความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม
- ๓) มีสามารถในการทำงานเป็นทีมและสามารถแก้ไขความขัดแย้งอันเกิดมาจากการละเมิดสิทธิมนุษยชน
- ๔) เคารพสิทธิและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
- ๕) เคารพกฎหมายระเบียบและข้อบังคับต่าง ๆ ขององค์กรและสังคม

๑.๒ วิธีการสอน

- ๑) บรรยายพร้อมยกตัวอย่างกรณีศึกษาเกี่ยวกับประเด็นด้านสิทธิมนุษยชนในระดับต่างๆ
- ๒) อภิปรายกลุ่มในเชิงคุณธรรม จริยธรรมในประเด็นสิทธิมนุษยชนและการละเมิดสิทธิมนุษยชน
- ๓) กำหนดให้นิสิตพัฒนาระดับคุณธรรม จริยธรรมจากประเด็นด้านสิทธิมนุษยชน

๑.๓ วิธีการประเมินผล

- ๑) ประเมินผลจากการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมในการแสดงออกเกี่ยวกับการเคารพในศักดิ์ศรีในความเป็นมนุษย์และการปฏิบัติตามหลักสิทธิมนุษยชน
- ๒) ประเมินผลจากการเข้าชั้นเรียน การส่งงานที่ได้รับมอบหมายตามขอบเขตที่ให้และตรงเวลา
 - ๓) ระบบการติดตามประเมินผลของกลุ่ม เกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรมตามหลักสิทธิมนุษยชน
- ๔) ประเมินผลการวิเคราะห์จากกรณีศึกษาที่ศึกษารายบุคคลและรายกลุ่ม
- ๕) ประเมินผลการนำเสนอรายงานที่มอบหมาย โดยเน้นการพัฒนาในระดับคุณธรรม จริยธรรม
- ๖) กระบวนการค้นหา ข้อมูลที่ถูกต้อง

๒. ความรู้

<p>๒.๑ ความรู้ที่ต้องได้รับ</p> <p>พัฒนาความรู้ด้านสิทธิมนุษยชนและหลักการทางพระพุทธศาสนากับหลักสิทธิมนุษยชน รวมทั้งสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนในระดับต่างๆ</p>
<p>๒.๒ วิธีการสอน</p> <p>๑) การนำเสนอรายงานการศึกษาของนิสิต</p> <p>๒) บรรยายโดยใช้อุปกรณ์มัลติมีเดีย (multimedia)</p> <p>๓) อภิปราย การทำงานกลุ่ม การนำเสนอรายงาน การวิเคราะห์กรณีศึกษา</p> <p>๔) การมอบหมายให้ค้นคว้าหาบทความ ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง โดยนำมาสรุปและนำเสนอ</p> <p>๕) การศึกษาโดยใช้ปัญหา และโครงงาน Problem base learning โดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง</p>
<p>๒.๓ วิธีการประเมินผล</p> <p>๑) การทดสอบ การสอบกลางภาค สอบปลายภาค</p> <p>๒) การนำเสนอข้อมูล รายงาน และการสรุปจากการค้นคว้าข้อมูลที่เกี่ยวข้อง</p> <p>๓) วิเคราะห์กรณีศึกษาตามประเด็นที่สนใจด้านสิทธิมนุษยชน</p> <p>๔) การสอบถามเป็นรายบุคคล/กลุ่ม</p>
<p>๓. ทักษะทางปัญญา</p>
<p>๓.๑ ทักษะทางปัญญาที่ต้องพัฒนา</p> <p>พัฒนาความคิดวิเคราะห์และความรอบรู้ในการค้นหาองค์ความรู้ทางด้านสิทธิมนุษยชนอย่างเป็นระบบ มีการกระบวนการสร้างสรรค์ทางปัญญาด้านสิทธิมนุษยชน เพื่อการแก้ไขปัญหาและพัฒนาความรู้ทางพระพุทธศาสนาและหลักสิทธิมนุษยชนได้อย่างเหมาะสม</p>
<p>๓.๒ วิธีการสอน</p> <p>๑) การมอบหมายในการค้นหาความรู้ และนำเสนอผลการศึกษาด้านสิทธิมนุษยชน</p> <p>๒) การสนทนาและการอภิปรายกลุ่ม</p> <p>๓) การวิเคราะห์กรณีศึกษาเกี่ยวกับหลักการ และสถานการณ์ทางสิทธิมนุษยชน</p> <p>๔) การวิเคราะห์ วิพากษ์ด้านความรู้ในประเด็นที่เกี่ยวข้อง</p>
<p>๓.๓ วิธีการประเมินผล</p> <p>๑) การสอบกลางภาคและปลายภาค</p> <p>๒) การพิจารณาจากรายงานการศึกษาอิสระด้านสิทธิมนุษยชน</p> <p>๓) แบบประเมินเชิงปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชน</p> <p>๔) ระบบการจัดการความรู้และปัญหาของนิสิต</p>

<p>๔. ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ</p>
<p>๔.๑ ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบที่ต้องพัฒนา มีการพัฒนาทักษะในการสร้างสัมพันธ์ภาพระหว่างผู้เรียน-ครู อาจารย์ และสังคม โดยยึดหลักสิทธิมนุษยชน เช่น การเคารพความคิดเห็นที่แตกต่าง การยอมรับด้านสิทธิและหน้าที่ของบุคคลและองค์กร เป็นต้น</p>
<p>๔.๒ วิธีการสอน</p> <ul style="list-style-type: none"> ๑) จัดกิจกรรมกลุ่มในการวิเคราะห์กรณีศึกษาสิทธิมนุษยชน ๒) มอบหมายงานรายกลุ่ม และรายบุคคล หรือ วิเคราะห์บทความที่เกี่ยวข้องกับสิทธิมนุษยชน ๓) การนำเสนอรายงาน ๔) การศึกษาในประเด็นด้านการละเมิดสิทธิมนุษยชน
<p>๔.๓ วิธีการประเมินผล</p> <ul style="list-style-type: none"> ๑) การประเมินตนเอง และเพื่อน ด้วยแบบฟอร์มที่กำหนด ๒) การนำเสนอรายงาน และการสังเกตพฤติกรรมการทำงานเป็นทีม ๓) รายงานการศึกษาด้วยตนเอง
<p>๕. ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ</p> <p>๕.๑ ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่ต้องพัฒนา พัฒนาทักษะในการสืบค้น ข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต การพัฒนาทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการสื่อสาร เช่น การส่งงานทางอีเมล การสร้างห้องแสดงความคิดเห็นในเรื่องต่างๆ รวมทั้งทักษะในการนำเสนอรายงานโดยใช้รูปแบบ เครื่องมือ และเทคโนโลยีที่เหมาะสม รวมทั้งการวิเคราะห์สถิติด้านการละเมิดสิทธิมนุษยชน</p> <p>๕.๒ วิธีการสอน</p> <ul style="list-style-type: none"> ๑) มอบหมายงานให้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง จาก website สื่อการสอน e-learning ๒) การทำรายงานสื่อกี๊สระ โดยเน้นการนำตัวเลข หรือมีสถิติอ้างอิง จากแหล่งที่มาข้อมูลที่น่าเชื่อถือ ๓) นำเสนอโดยใช้อุปกรณ์มัลติมีเดีย (multimedia) และเทคโนโลยีที่เหมาะสม <p>๕.๓ วิธีการประเมินผล</p> <ul style="list-style-type: none"> ๑) การจัดทำรายงาน และนำเสนอด้วยสื่อเทคโนโลยี ๒) การมีส่วนร่วมในการอภิปรายและวิธีการอภิปราย ๓) การนำเสนอโดยใช้อุปกรณ์มัลติมีเดีย (multimedia) ๔) การวิเคราะห์เชิงตัวเลขจากการรายงาน

หมวดที่ ๕ แผนการสอนและการประเมินผล

๑. แผนการสอน

สัปดาห์	หัวข้อ /รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรมการเรียน การสอน/สื่อที่ใช้	ผู้สอน
๑	ความหมายและความสำคัญของของสิทธิมนุษยชน	๒	การบรรยาย ถาม- ตอบ	อ.ดร.อินตอง ชัยประโคน
๒	พัฒนาการของสิทธิมนุษยชน	๒	การบรรยาย ถาม- ตอบ	อ.ดร.อินตอง ชัยประโคน
๓	ปรัชญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนโดย สหประชาชาติ และสิทธิมนุษยชนในพุทธศาสนา	๒	Power point การบรรยาย ถาม- ตอบ	อ.ดร.อินตอง ชัยประโคน
๔	สิทธิมนุษยชนในประเทศไทย	๒	การบรรยาย ถาม- ตอบ	อ.ดร.อินตอง ชัยประโคน
๕	สิทธิมนุษยชนเกี่ยวกับชีวิตและร่างกายในกฎหมาย ไทยเปรียบเทียบกับพระพุทธรศาสนา	๒	Power point การบรรยาย ถาม- ตอบ	อ.ดร.อินตอง ชัยประโคน
๖	สิทธิมนุษยชนเกี่ยวกับความเชื่อ-ศาสนาในกฎหมาย ไทยเปรียบเทียบกับพระพุทธรศาสนา	๒	Power point การบรรยาย ถาม- ตอบ	อ.ดร.อินตอง ชัยประโคน
๗	สิทธิมนุษยชนเกี่ยวกับทรัพย์สิน-ทุน ในกฎหมาย ไทยเปรียบเทียบกับพระพุทธรศาสนา	๒	Power point การบรรยาย ถาม- ตอบ	อ.ดร.อินตอง ชัยประโคน
๘	สอบกลางภาค	๒		
๙	สิทธิมนุษยชนเกี่ยวกับสตรี ครอบครัว ที่อยู่อาศัยใน กฎหมายไทยเปรียบเทียบกับพระพุทธรศาสนา	๒	การบรรยาย ถาม- ตอบ	อ.ดร.อินตอง ชัยประโคน
๑๐	การศึกษาดูงานและการสัมมนาด้านสิทธิมนุษยชน ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	๒	การลงภาคสนาม	อ.ดร.อินตอง ชัยประโคน
๑๑	สิทธิมนุษยชนเกี่ยวกับการศึกษา แรงงาน คนไร้ สัญชาติ คนชายขอบ เป็นต้น	๒	Power point การบรรยาย ถาม- ตอบ	อ.ดร.อินตอง ชัยประโคน
๑๒	สิทธิมนุษยชนของนานาชาติอารยประเทศ	๒	Power point	อ.ดร.อินตอง

			การบรรยาย ถาม-ตอบ	ชัยประโคน
๑๓	ปัญหาด้านการละเมิดสิทธิมนุษยชนและแนวโน้มการส่งเสริมสิทธิมนุษยชนในไทย	๒	Power point การบรรยาย ถาม-ตอบ	อ.ดร.อินตอง ชัยประโคน
๑๔	การนำเสนอรายงาน	๒	รายงาน	
๑๕	การนำเสนอรายงาน-การสรุป	๒	รายงาน	
๑๖	สอบปลายภาค	๒	สอบ	

๒. แผนการประเมินผลการเรียนรู้

ที่	ผลการเรียนรู้*	วิธีการประเมิน	สัปดาห์ที่ประเมิน	สัดส่วนของการประเมินผล
๑	๔.๑ ๔.๒ ๔.๓	ทดสอบประจำบท / สอบย่อยครั้งที่ ๑ สอบระหว่างภาค ทดสอบประจำบท / สอบย่อยครั้งที่ ๒ สอบประเมินผลปลายภาค	๓ ๘ ๑๓ ๑๖	๑๐ % ๒๐% ๑๐% ๒๐%
๒	๔.๑ ๔.๒ ๔.๓ ๔.๔	วิเคราะห์กรณีศึกษา / การค้นคว้า ความกระตือรือร้น การนำเสนอ รายงาน ความรับผิดชอบ งานกลุ่ม / ผลงาน ความตรงต่อเวลา / การเข้าชั้นเรียน ส่งงานตามกำหนด	ตลอดภาค การศึกษา	๒๐%
๓	๔.๑ ๔.๒ ๔.๓ ๔.๔ ๔.๕	พฤติกรรมการณ์การเข้าชั้นเรียน ระเบียบวินัย ตรงต่อเวลา การอภิปรายสามารถถ่ายทอดความรู้ได้ สามารถสะท้อนหลักปรัชญาแนวคิดได้ การมีส่วนร่วม อภิปราย ปฏิสัมพันธ์กับ ผู้อื่น รู้หน้าที่ความรับผิดชอบของตนเองและ กลุ่มที่ ต้องทำให้สำเร็จ	ตลอดภาค การศึกษา	๒๐%

หมวดที่ ๖ ทรัพยากรประกอบการเรียนการสอน

๑. เอกสารและตำราหลัก

ศ. เสน่ห์ จามริก. พระพุทธศาสนากับสิทธิมนุษยชน. กรุงเทพมหานคร:

โครงการจัดพิมพ์คบไฟ, ๒๕๕๓.

-----**พัฒนาการสิทธิมนุษยชนในประเทศไทย**, กรุงเทพมหานคร, สมาคมสิทธิเสรีภาพของประชาชน, ๒๕๓๑.

กุลพล พลวัน. **สิทธิมนุษยชนในสังคมโลก**. พิมพ์ครั้งแรก. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์นิติธรรม, ๒๕๔๗.

----- **พัฒนาการแห่งสิทธิมนุษยชน**. พิมพ์ครั้งที่ ๓. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์วิญญูชน, ๒๕๓๘.

ผศ. อุดมศักดิ์ สินธิพงษ์, **สิทธิมนุษยชน**. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพมหานคร: บริษัทสำนักพิมพ์วิญญูชน จำกัด, ๒๕๕๐.

รศ. จริญญา โฆษณานันท์, **สิทธิมนุษยชนไร้พรมแดน ปรัชญา กฎหมาย และความเป็นจริงทางสังคม**. พิมพ์ครั้งแรก. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์นิติธรรม, ๒๕๔๕.

จรัล ดิษฐาอภิชัย. **คู่มือสิทธิมนุษยชน ฉบับพลเมือง**. พิมพ์ครั้งแรก. กรุงเทพมหานคร: บริษัท สุขุมและบุตร จำกัด, ๒๕๔๖.

คณะวิชาการ. **ประมวลกฎหมายอาญา**. กรุงเทพมหานคร: หจก.พิมพ์อักษร, ๒๕๔๖.

พันตำรวจเอกหญิง.รศ. นัยนา เกิดวิชัย, **ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ประมวลกฎหมายอาญา**. กรุงเทพมหานคร: บริษัท สำนักพิมพ์นิตินัย จำกัด, ๒๕๔๙

วิชัย ศรีรัตน์ บรรณาธิการ, **สิทธิมนุษยชน และสิทธิเสรีภาพของชนชาวไทย**, นนทบุรี, โครงการศูนย์กฎหมายสิทธิมนุษยชนและสันติศึกษา สาขาวิชานิติศาสตรมหาวิทาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, ๒๕๔๓

นพนิตี สุริยะ. **สิทธิมนุษยชน**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์วิญญูชน, ๒๕๓๗

เฉลิมเกียรติ ผิวนวล. **ปรัชญาสิทธิมนุษยชนและพันธกรณีในสังคมไทย**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์งานดี, ๒๕๓๐

วีระ โลจายะ. **กฎหมายสิทธิมนุษยชน**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๒๕

สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ. **การพัฒนากระบวนการการทำงาน**

สถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ, ๒๕๔๗

สุทิน นพเกตุ. **โครงการจัดตั้งคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ** : กลไกคุ้มครองและส่งเสริมสิทธิมนุษยชนในประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร: สถาบันพีที&เอสและพัฒนาสิทธิมนุษยชน, ๒๕๔๒

เจริญ คัมภีร์ภาพและคณะ. **สารัตถะแห่งสิทธิมนุษยชน หลักการและความ**

เคลื่อนไหวเรื่องสิทธิชุมชนในทรัพยากรชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่น. กรุงเทพมหานคร: เครือข่ายสิทธิภูมิปัญญาไทย, ๒๕๔๑.

Philip Alston, Human Rights Law, Dartmouth : Aldershot, 1996

John A. Andrews (Ed), Human Rights in Criminal Procedure : A Comparative Study, The Hague : Martinus Nijhoff Publishers ;, 1982

Peter R Bachr, The Role of Human Rights in Foreign Policy, Houndmills, Macmilan Press; 1996

David Beetham (Ed), Politics and Human Rights, Oxford : Blackwell Pubilshers, 1995

Ian Brownlie (Ed), Basic Documents on Human Rights, Oxford : Clarendon Press,1994

Antonio Cassese, Human Rights in Changing Word, Cambridge : Policy Press,1990

Maurice Cranston, What are Human Rights?, London : The Bodley Head,1973

Scott Davidson, Human Rights, Buckingham : Open University Press Blackwell,1993

P. Davies (Ed), Human Rights, London : Routledge, 1995

Johan Galtung, Human Rights in Another Key, Cambridge, Policy Press,1994

๒. เอกสารและข้อมูลสำคัญ

<http://www.google.co.th/> แล้วคลิกไปที่เว็บต่างๆ ด้านสิทธิมนุษยชน wikipedia เป็นต้น

๓. เอกสารและข้อมูลแนะนำ

เว็บไซต์ ที่เกี่ยวกับหัวข้อในประมวลรายวิชา เช่น wikipedia คำอธิบายศัพท์
เว็บไซต์ของสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

หมวดที่ ๗ การประเมินและปรับปรุงการดำเนินการของรายวิชา

๑. กลยุทธ์การประเมินประสิทธิผลของรายวิชาโดยนักศึกษา

การประเมินประสิทธิผลในรายวิชานี้ ที่จัดทำโดยนิสิต ได้จัดกิจกรรมในการนำแนวคิดและความเห็นจากนักศึกษาได้ดังนี้

- การสนทนากลุ่มระหว่างผู้สอนและผู้เรียน
- การสังเกตการณ์จากพฤติกรรมของผู้เรียน และการลงภาคสนามในบางรายงานด้านสิทธิมนุษยชน
- แบบประเมินผู้สอน และแบบประเมินรายวิชา
- ข้อเสนอแนะผ่านทางอีเมลที่อาจารย์ผู้สอนได้จัดทำเป็นช่องทางการสื่อสารกับนักศึกษา

๒. กลยุทธ์การประเมินการสอน

ในการเก็บข้อมูลเพื่อประเมินการสอน ได้มีกลยุทธ์ ดังนี้

- การสังเกตการณ์สอนของอาจารย์ผู้สอน
- ผลการทดสอบ
- การทวนสอบผลประเมินการเรียนรู้

๓. การปรับปรุงการสอน

หลังจากผลการประเมินการสอนในข้อ 2 จึงมีการปรับปรุงการสอน โดยการจัดกิจกรรมในการระดมสมอง และหาข้อมูลเพิ่มเติมในการปรับปรุงการสอน ดังนี้

- สัมมนาการจัดการเรียนการสอน
- การวิจัยในและนอกชั้นเรียน
- ศึกษาดูงานนอกสถานที่ด้านสิทธิมนุษยชน

๔. การทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาในรายวิชา

ในระหว่างกระบวนการสอนรายวิชา มีการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ในรายหัวข้อ ตามที่คาดหวังจากการเรียนรู้ในวิชา ได้จาก การสอบถามนิสิต หรือการสุ่มตรวจผลงานของนักศึกษา รวมถึงพิจารณาจากผลการทดสอบย่อย และหลังการออกผลการเรียนรายวิชา มีการทวนสอบผลสัมฤทธิ์โดยรวมในวิชาได้ดังนี้

- การทวนสอบการให้คะแนนจากการสุ่มตรวจผลงานของนักศึกษาโดยอาจารย์อื่น หรือผู้ทรงคุณวุฒิ
- มีการตั้งคณะกรรมการในสาขาวิชา ตรวจสอบผลการประเมินการเรียนรู้ของนิสิต โดยตรวจสอบข้อสอบ รายงาน วิธีการให้คะแนนสอบ และการให้คะแนนพฤติกรรม

๕. การดำเนินการทบทวนและการวางแผนปรับปรุงประสิทธิผลของรายวิชา

จากผลการประเมิน และทวนสอบผลสัมฤทธิ์ประสิทธิผลรายวิชา ได้มีการวางแผนการปรับปรุงการสอน และรายละเอียดวิชา เพื่อให้เกิดคุณภาพมากขึ้น ดังนี้

- ปรับปรุงรายวิชาทุก ๕ ปี หรือตามข้อเสนอแนะและผลการทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ตามข้อ ๔
- เปลี่ยนหรือสลับอาจารย์ผู้สอน เพื่อให้นักศึกษามีมุมมองในเรื่องการประยุกต์ความรู้นี้กับปัญหาที่มาจากงานวิจัยของอาจารย์หรือแนวคิดใหม่ๆ